

SURUNKALI TUBOTITNI OLDINI OLISH CHORALARI

Otaqulov Otabek Olimjon o`g`li .

Central Asian Medical University “Xirurgik kasalliklar” kafedrası assistenti.

Email: otabekotakulov97@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0005-2528-8471>

Annotatsiya

Surunkali tubotit — bu eshitish nayining (tuba auditiva) uzoq davom etuvchi, surunkali yallig‘lanish holati bo‘lib, o‘rta quloqning ventilyatsion va drenaj funksiyalarining buzilishi bilan kechadi. Kasallikning asosiy klinik ko‘rinishlari quloqda bosim hissi, eshitish pasayishi, ba‘zida quloqda shovqin bilan tavsiflanadi. Ushbu tezisda ushbu kasallikning oldini olishda qo‘llaniladigan zamonaviy choralar muhokama qilinadi.

Kirish

Tuba auditiva orqali o‘rta quloq bosimi tashqi atmosfera bosimi bilan tenglashtiriladi, bu esa to‘liq eshitish va sog‘lom quloq funksiyasi uchun muhim. Eshitish nayining surunkali yallig‘lanishi yoki disfunktsiyasi natijasida o‘rta quloq shamollatilmay qoladi, sekret to‘planadi va eshitish pasayishi yuzaga keladi [1].

Oldini olish choralari

- Yuqori nafas yo‘llari kasalliklarini erta aniqlash va davolash**
Surunkali tonsillit, faringit va rinitlar eshitish nayiga limfogen va qon orqali infektsiyaning tarqalishiga olib keladi. Bu holatda antibiotiklar, antiseptiklar va fizioterapiya vositalaridan erta foydalanish zarur [2,3].
- Burun-halqum o‘tkazuvchanligini tiklash**
Burun to‘sig‘i qiyshiqiligi, adenoid giperplaziyasi, polipoz holatlar eshitish nayining mexanik obstruksiyasiga olib keladi. Septoplastika, adenotomiya kabi jarrohlik muolajalari yordamida ventilatsiya tiklanadi [4].
- Allergik rinitni nazorat qilish**
Allergik shishlar tuba funksiyasini buzadi. Bemorlar nazal kortikosteroidlar (flutikazon, mometazon), antihistaminlar (loratadin, desloratadin) va immunoterapiya vositalari bilan muntazam nazoratda bo‘lishi zarur [5].
- Profilaktik emlashlar va immunoterapiya**
Gripp, pnevmokokk va respirator sinsitial viruslarga qarshi emlashlar bolalarda va immuniteti zaif shaxslarda ENT kasalliklarining oldini olishda muhim rol o‘ynaydi [6].

5. **Gigiena va axborot-ma'rifat ishlari**

Aholi orasida burun va quloq gigienasini o'rgatish, ayniqsa bolalarda noto'g'ri burun puflash, quloqqa suv tushishi yoki chet jism tiqilishi kabi holatlardan ogohlantirish muhimdir.

Xulosa

Surunkali tubotitning oldini olish uchun ko'p yo'nalishli yondashuv talab etiladi: yuqori nafas yo'llarining surunkali infeksiyalarini to'liq davolash, eshitish nayining mexanik obstruksiyasini bartaraf etish, allergik kasalliklarni nazorat qilish va immunizatsiya choralari joriy etish. Ayniqsa, pediatrik amaliyotda va tog'li hududlarda yashovchi aholida bu choralarning ahamiyati yanada ortadi.

Kalit so'zlar:

surunkali tubotit, profilaktika, eshitish nayi, allergik rinit, ENT infeksiyalar, immunoprofilaktika.

Adabiyotlar:

1. Bluestone CD, Klein JO. *Otitis Media in Infants and Children*. 5th ed. Hamilton: BC Decker; 2007.
2. Qodirov A.Sh. Surunkali tonzillit va uning LOR asoratlari. *O'zME tibbiy jurnali*, 2021;(2):33–36.
3. Schilder AG, Bhutta MF, Butler CC, et al. Eustachian tube dysfunction: definition and diagnosis. *Clin Otolaryngol*. 2015;40(5):407–411.
4. Kadirov R.H. Burun to'sig'i qiyshiqligi va eshitish buzilishlari. *Toshkent TTA axborotnomasi*, 2022;(1):27–29.
5. Scadding GK, Kariyawasam HH. Allergic rhinitis: update on diagnosis and treatment. *J Allergy Clin Immunol Pract*. 2019;7(6):2009–2015.
6. Uyghunov B.B. Immunizatsiya va LOR kasalliklarining oldini olish. *Tibbiyotda innovatsiyalar*, 2023;(4):44–47.